Finansutskottets betänkande

1982/83:8

om en investeringsfrämjande lånefond (motion 1981/82:1666)

Motionen

I motion 1981/82:1666 av Per-Olof Strindberg m. fl. (m) hemställs att riksdagen begär att regeringen låter utreda förutsättningarna för införande av partiellt reala lån i enlighet med vad i motionen anförts.

De höga räntekostnaderna får svåra konsekvenser för investeringar av alla slag, anför motionärerna. Detta gäller särskilt bostadssektorn och jordbruket men också industrin. Vid den dåliga lönsamhet som nu föreligger för många företag är det ofta omöjligt att uppnå en så hög avkastning av en investering, att företaget förmår betala de stora kapitalutgifter under de första åren som följer av det höga ränteläget. Även mycket angelägna projekt kan härigenom stupa på de uppkommande likviditetsproblemen.

Den utväg för att uppnå den nödvändiga minskningen av ränteutgifterna som föreslagits av Sveriges villaägareförbund bör enligt motionärerna undersökas närmare. Den föreslagna låneformen, partiellt reala lån, innebär i korthet att en del av den nuvarande höga räntan byts ut mot en begränsad skuldavskrivning för att uppnå oförändrat resultat efter skatt.

Med en begränsad skuldavskrivning uppnås en väsentlig sänkning av utgiftsräntorna. Låneformen avses utgöra ett komplement till nuvarande låneformer och kunna användas vid byggande av flerbostadshus och småhus och vid förvärv av äldre småhus samt vid investeringar inom jordbruket och industrin.

En utredning av den partiellt reala låneformen bör enligt motionärerna igångsättas och genomföras skyndsamt. Det är med hänsyn härtill inte lämpligt att avvakta remissbehandlingen av realbeskattningsutredningens förslag, anser motionärerna.

Utskottet

Utskottet behandlade hösten 1980 en motion 1979/80:773 om indexreglering av lån (FiU 1980/81:8). Med anledning av motionen lämnade fullmäktige i riksbanken ett yttrande (1980-06-19), där man redovisade vissa principiella synpunkter på indexreglering av lån. Enligt utskottets mening har dessa synpunkter sin giltighet också vad partiella reallån beträffar.

Enligt riksbanksfullmäktige skulle en indexering av lån kunna mildra vissa av inflationens skadeverkningar för parterna på kreditmarknaden, men

andra skadeverkningar skulle kvarstå. Man uttryckte farhågor för att en indexering genom att mildra symptomen skulle kunna bidra till att försvaga intresset för att bekämpa inflationen.

Enligt fullmäktige kräver indexlån, om de skall få de avsedda verkningarna, att man tillämpar någon form av realbeskattning. En delmarknad för indexlån med realbeskattning jämsides med en marknad för nominella lån med nominell beskattning leder till svårbemästrade komplikationer. Detta påpekade redan värdesäkringskommittén i sitt betänkande 1964.

Fullmäktige pekade vidare på vissa av de återverkningar som indexering av någon omfattning på den svenska kreditmarknaden kan få för tillväxten i ekonomin. Ur stabiliseringssynpunkt kan indexering få betydande om än svåröverskådliga konsekvenser.

Utskottet delar i huvudsak de synpunkter som framfördes av riksbanksfullmäktige. Ett system med partiella reallån behöver som motionärerna framhåller inte få lika långtgående konsekvenser som ett renodlat reallånesystem. Utskottet anser dock, i likhet med riksbanksfullmäktige, att indexlån bör kopplas till frågan om realbeskattning. Det finns därför starka skäl att avvakta realbeskattningsutredningens slutbetänkande och remissbehandlingen av detta. Betänkandet väntas föreligga inom kort. Utskottet avstyrker därmed motionen.

Utskottet hemställer

att riksdagen avslår motion 1981/82:1666.

Stockholm den 11 november 1982

På finansutskottets vägnar
MATS HELLSTRÖM

Närvarande: Mats Hellström (s), Lars Tobisson (m), Paul Jansson (s), Nils Åsling (c), Arne Gadd (s), Lennart Blom (m), Per-Axel Nilsson (s), Roland Sundgren (s), Rolf Rämgård (c), Torsten Karlsson (s), Filip Fridolfsson (m), Carl-Henrik Hermansson (vpk), Hugo Hegeland (m), Gunnar Nilsson i Eslöv (s) och Björn Molin (fp).

GOTAB 72897 Stockholm 1982